

Helsingin yliopisto - Helsingfors universitet - University of Helsinki ID 2000-95

Tiedekunta-Fakultet-Faculty Valtiotieteellinen tiedekunta		Laitos-Institution-Department Yhteiskuntapolitiikan laitos	
Tekijä-Författare-Author Jalava, Janne			
Työn nimi-Arbetets titel-Title Pieni vai suuri luottamus? Yksilöllisen luottamusperspektiivin ominaisuudet ja haasteet			
Oppiaine-Läroämne-Subject Sosiaalipolitiikka			
Työn laji-Arbetets art-Level Pro gradu		Aika-Datum-Month and year 2000-01-12	Sivumäärä-Sidantal-Number of pages 85
<p>Tiivistelmä-Referat-Abstract</p> <p>Työn tarkastelun kohteena on luottamus, tarkemmin sanottuna yksilöllinen luottamusperspektiivi ja sen ominaisuudet sekä haasteet. Olen erottanut toisistaan luottamuksen (trust) ja luottamususkon (confidence). Luottamus käsittelee yksilöiden välisiä suhteita ja luottamususko yksilöiden ja abstraktien systeemien välisiä suhteita. Näiden käsitteiden erot ja riippuvuus toisistaan on työn pohdinnoissa keskeisellä sijalla. Klassinen tyypitys on jakaa yhteiskunnalliset toimijat kuluttajaan, kansalaiseen ja persoonaan. Olen käyttänyt tätä kolmijakoa myös tässä tutkimuksessa. Tutkimuksen kannalta tärkein luottamuksellinen toimija on persoona.</p> <p>Työn tärkeimmät lähteet tai teoreetikot ovat Anthony Giddens, Ulrich Beck ja Niklas Luhmann. Unohtaa ei sovi myöskään Barbara A. Misztalin teosta Trust in Modern Societies, joka antoi alkusysäyksen koko tutkimukselle. Giddens on vaikuttanut työhöni ehkä eniten, koska juuri hän alunperin teki jaon yksilölliseen ja abstrakteihin systeemeihin perustuvaan luottamukseen. Giddens myös edustaa ns. kolmannen tien ajattelua, joka muodostaa erään potentiaalisen vaihtoehdon myös luottamuskuvaan muodostamiselle ja kehittämiselle. Beck tuo luottamuskeskusteluun oman lisänsä alapolitiikkaa ja kosmopoliittista yhteiskuntaa koskevissa pohdinnoissaan. Luhmann puolestaan valottaa luottamuksen moraalista ja monimutkaista luonnetta. Olen työni alkupuolella pohtinut myös muutamia viime vuosisadan klassikoita, joiden teorioissa luottamus on implisiittisesti läsnä, vaikka ei eksplisiittisesti havaittavissa. Nämä teoriat ovat kuitenkin antaneet pohjan myöhemmille luottamuksen käsitettä pohtineille teorioille. Työssä sivutaan myös suomalaista, viime vuosina käytyä yhteiskuntatieteellistä luottamuskeskustelua.</p> <p>Työ on paria empiiristä esimerkkiä lukuunottamatta lähes täysin teoreettinen. Tutkimuksen tarkoituksena on osoittaa se, että tulevaisuudessa toimiva luottamusperspektiivi on hyvin kiinteästi riippuvainen yksilöstä (persoonasta) ja hänen monipuolisesta aktiviteetistaan. Postmodernissa yhteiskunnassa roolidifferentiaatio, yksilöllistyminen ja riskivalinnat ovat keskeisellä sijalla, ajatellen yksilön toimintaa ja lisääntyviä haasteita. Työ pyrkii osoittamaan kuinka tärkeitä yksilöiden välinen interaktio ja sosiaalisen järjestelmän kompleksisuus ovat toimivalle luottamusperspektiiville.</p> <p>Instituutioihin nojaava luottamususko tulee kasvavasta yksilöllisyyden roolista huolimatta näyttelemään tärkeää osaa myös tulevaisuuden yhteiskunnassa. Yksilöstä tulee vapauden ja refleksiivisyyden takia kuitenkin enemmän persoona kuin kansalainen. Tähän väitteeseen perustuu myös työni eräs tärkein huomio tai tulos: luottamususko tarvitsee toimiakseen lähes aina luottamusta. Instituutiot eivät toimi ilman aktiivisen luottamusperspektiivin omaavia yksilöitä. Toinen tärkeä huomioni perustuukin luottamuksen lisääntyviin haasteisiin. Antavatko kehitetyt yhteiskuntateoriat sittenkään vielä riittävää vastausta siihen, miten luottamusta tulisi tutkia ja miten se kehittyisi yhteiskuntaa parhaiten hyödyttävällä tavalla?</p>			
Avainsanat-Nyckelord-Keywords luottamus - sosiaaliset suhteet - yksilö sosiaalinen vuorovaikutus - luottamus yksilöllisyys - sosiaaliset instituutiot yksilöllistyminen - kompleksisuus			
Säilytyspaikka-Förvaringsställe-Where deposited			
Muita tietoja-Övriga uppgifter-Additional information			